

Liselerde Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutumların Sporla İlişkili Değişkenlere Göre Karşılaştırılması

İbrahim GÜVEN¹, Oktay YİĞİT²

¹Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. <https://orcid.org/0000-0000-0000-0000>

²Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi. <https://orcid.org/0000-0002-3302-0345>

To cite this article/ Atıf için:

Güven, İ. & Yiğit, O. (2025). Liselerde beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumların sporla ilişkili değişkenlere göre karşılaştırılması. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 6(3), 97-104.

Özet

Bu araştırmanın amacı lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersi (BESD)' ne ilişkin tutumlarının spora özgü değişkenlere göre karşılaştırmaktır. Araştırmanın örneklemi Niğde ilinde bulunan 4 farklı lisede kayıtlı 454 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada modeli nicel araştırma desenleri içerisinde yer alan tarama ve nedensel karşılaştırma yöntemleri olarak belirlenmiştir. Araştırmada iki bölümünden oluşan bir anket ile veriler toplanmıştır. İlk bölüm araştırmacının hazırlamış olduğu kişisel bilgi soruları ve spora özgü değişkenlerin yer aldığı 9 sorudan oluşmuştur. İkinci bölümde "Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutum Ölçeği" ne yer verilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 25.0 programından faydalanılmıştır. Araştırmaya katılanların kişisel bilgileri ile ölçek puanlarının analizinde tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. Karşılaştırmalı analizler verilerin normal dağılımı nedeniyle Independent Sample T Testi ile yapılmıştır. Araştırma sonucunda spora özgü değişkenlere göre lise öğrencilerinin BESD' ne yönelik tutumlarında kapalı spor salonu olma durumu değişkeni dışında lisanslı sporcu olma durumu, halı saha olma durumu, spor malzemelerinin yeterlilik düzeyi, okullarda spor oyunlarının ve turnuvalarının düzenlenmesi gibi değişkenlerde anlamlı farklılaşmaların olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle lise öğrencilerinin BESD' ne yönelik olumlu tutum oluşturmaları açısından lisanslı sporcu olmaya teşvik edilmeleri önerilmektedir. Bunun yanı sıra liselerin halı saha, yeterli düzeyde spor malzemesi, spor oyunları ve turnuvaları gibi önemli unsurlara sahip olması da önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Beden eğitimi, Spor, Tutum, Beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin tutum

Comparison of Attitudes Towards Physical Education and Sports Lessons in High School According to Sports-Related Variables

Abstract

The aim of this study is to compare high school students' attitudes towards Physical Education and Sports Class (PEC) according to sport-specific variables. The study sample consists of 454 students enrolled in four different high schools in Niğde province. The research model was determined as screening and causal comparison methods within quantitative research designs. Data were collected through a two-part survey. The first part consisted of personal information questions prepared by the researcher and nine questions on sport-specific variables. The second part included the "Attitude Scale Towards PEC." SPSS 25.0 was used in data analysis. Descriptive statistics were used to analyze the participants' personal information and scale scores. Comparative analyses were conducted using the Independent Sample T-Test due to the normal distribution of the data. The study found that, in addition to the availability of indoor sports facilities, there were significant differences in high school students' attitudes toward BESD based on sport-specific variables, including licensed athletes, availability of artificial turf, adequacy of sports equipment, and the organization of sports games and tournaments at school. Therefore, it is recommended that high school students be encouraged to become licensed athletes to foster positive attitudes toward BESD. Furthermore, it is recommended that high schools have important elements such as artificial turf, adequate sports equipment, and sports games and tournaments.

Keywords: Physical education, Sports, Attitude, Attitude towards physical education and sports classes

GİRİŞ

Sportif faaliyetler bireylerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişiminde önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle çocukluk ve ergenlik dönemlerinde düzenli fiziksel aktiviteler, motor becerilerin gelişimini desteklerken, aynı zamanda özgüven, öz disiplin ve sorumluluk gibi kişilik özelliklerinin gelişimine katkı sunmaktadır (Bailey vd., 2009). Takım sporları ise bireyin liderlik, empati ve iş birliği gibi sosyal beceriler kazanmasını sağlayarak toplumsal uyumunu kolaylaştırmaktadır (Eime vd., 2013). Yetişkinlikte ise spor, stresle başa çıkma ve yaşam kalitesini artırma açısından önemli faydalar sağlamaktadır (Biddle ve Asare, 2011). Bu özellikleriyle spor, toplumsal bir kurum olarak değerlendirilmektedir.

Eğitim; bireyin yaşadığı çevrede bilgi ve becerilerini kullanarak davranışlarında olumlu yönde değişim göstermesi olarak tanımlanabilir (Tezcan, 1994). Eğitimin hedeflerine ulaşabilmesi için öğrencilerin sadece zihinsel değil, aynı zamanda fiziksel gelişimlerinin de desteklenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda BESD' leri, eğitim programının ayrılmaz bir parçasıdır (Yavaş ve İlhan, 1996). Beden eğitimi; bireyin zihinsel, fiziksel, duygusal ve sosyal alanlarda gelişimini desteklemeye yönelik, düzenli ve planlı aktiviteleri kapsamaktadır (Kuru, 2000). Bireyin kuvvet, çeviklik, esneklik, koordinasyon ve dayanıklılık gibi motor becerilerini geliştirmesinin yanı sıra psikolojik ve sosyal gelişimine de katkı sağlar (Howley ve Franks, 2007; Baumgartner ve Jackson, 1987). Dolayısıyla beden eğitimi, bireyin bütüncül gelişimini destekleyen önemli bir eğitim alanıdır (Bailey, 2006).

Tutum kavramı, sosyal psikolojiye göre bireyin belirli bir konuya ya da duruma yönelik duygu, düşünce ve davranış eğilimlerini içeren psikolojik bir yapıdır (Smith, 1968; İnceoğlu, 2011). Tutumlar, bireyin deneyimleri ve güdülerini doğrultusunda şekillenir. Yaygın yaklaşıma göre tutumlar; bilişsel (inançlar), duygusal (hisler) ve davranışsal (eyleme geçme eğilimi) olmak üzere üç bileşene sahiptir (Hogg ve Vaughan, 2010). Öğrenciler de belirli derslere, öğretmenlerine ya da arkadaşlarına karşı olumlu ya da olumsuz tutumlar geliştirebilirler (Kağıtçıbaşı, 2010; Özdemir, 2019). Bu tutumlar, öğrencinin derse yönelik davranışlarını etkileyebileceğinden, öğrenmeye yönelik motivasyon ve hazır bulunuşluk düzeylerinin dikkate alınması gereklidir (Taşdemir, 2000).

BESD' ne ilişkin öğrenci tutumlarının oluşmasında öğretmenler önemli rol oynamaktadır. Öğrencilerin bu derse yönelik tutumlarını, öğretmenin mesleki yeterliliği ve fiziksel özellikleri de etkileyebilmektedir (Güllü, 2007). Literatürde yer alan ulusal ve uluslararası araştırmalar, öğrencilerin spora olan ilgilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları üzerinde belirleyici etkisi olduğunu göstermektedir. Örneğin Hagger ve Chatzisarantis (2007), öğrencilerin sportif faaliyetlere katılım düzeylerinin, beden eğitimi dersine olan bakış açılarını etkilediğini belirtmiştir. Türkiye'de yapılan çalışmalarda da düzenli olarak spor yapan öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı daha olumlu tutum geliştirdiği gözlemlenmiştir (Güllü ve Güçlü, 2009). Subramaniam ve Silverman (2007) de rekreasyonel aktivitelerin öğrencilerin ders tutumlarını olumlu etkilediğini ortaya koymuştur. Okullarda yeterli spor tesislerinin bulunması da bu tutumları olumlu yönde etkilemektedir (Stratton ve Mullan, 2005, Sallis vd., 2003).

Bu çalışma, lise öğrencilerinin BESD' ne yönelik tutumlarını, daha önce yeterince incelenmemiş olan bazı spora özgü değişkenler (kapalı spor salonu, halı saha, lisanslı

sporculuk, spor malzemesi yeterliliği, spor oyunlarının düzenlenmesi) açısından değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, lise düzeyindeki öğrencilerin BESD' ne karşı tutumlarını spora ilişkin çeşitli değişkenler doğrultusunda karşılaştırmaktır.

Araştırma Hipotezleri

- H₁: Lisanslı sporcu olma durumu, lise öğrencilerinin BESD' ne yönelik tutumlarını anlamlı şekilde etkiler.
- H₂: Okulda kapalı spor salonunun bulunması durumu, lise öğrencilerin BESD' ne yönelik tutumlarını anlamlı bir şekilde etkiler.
- H₃: Okulda halı sahanın bulunması, lise öğrencilerinin BESD' ne yönelik tutumlarını etkiler.
- H₄: Spor malzemelerinin yeterliliği, lise öğrencilerinin BESD' ne yönelik tutumlar üzerinde farklılık yaratır.
- H₅: Okulda düzenlenen spor turnuvaları ve oyunlarının varlığı, lise öğrencilerinin BESD'ne ilişkin tutumlarını etkiler.

Araştırmada, öğrencilerin anket sorularını doğru anlayarak cevapladıkları varsayılmaktadır. Ayrıca çalışmada kullanılan anket formu, demografik bilgiler, sporla ilişkili sorular ve "Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutum Ölçeği" ile sınırlıdır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama ve nedensel karşılaştırma modellerine dayanmaktadır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini Niğde ilindeki dört farklı ortaöğretim kurumu oluşturmakta olup, toplam öğrenci sayısı 1775'tir. Roasoft örneklem hesaplama motoruna göre, %5 hata payı ile minimum 316 öğrenci ile çalışılması gerekirken, araştırmaya 321 erkek ve 133 kadın öğrenci olmak üzere toplam 454 katılımcı dahil edilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada iki bölümlük bir anket formu kullanılmıştır. İlk bölümde katılımcılara ilişkin demografik bilgilerin yer aldığı dokuz maddelik "Kişisel Bilgi Formu", ikinci bölümde ise Güllü ve Güçlü (2009) tarafından geliştirilen "Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Bu ölçek, 35 maddeden oluşmakta ve 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi içermektedir. Ölçekte 11 madde olumsuz ifadelerden oluşmaktadır. Ölçeğin güvenilirlik katsayısı Cronbach Alpha değeri 0.94 olarak belirlenmiştir.

Verilerin Analizi

Veriler SPSS 25 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Tanımlayıcı istatistikler ile veriler özetlenmiş, normal dağılımın sağlandığı Skewness ve Kurtosis değerleri ile doğrulanmıştır. Bu nedenle, karşılaştırmalı analizlerde Independent Sample T-Testi tercih edilmiştir.

Tablo 1. Araştırma değişkenine ilişkin normallik testi

	Skewness	ss	Kurtosis	ss
Beden eğitimi dersine ilişkin tutum	-0.282		-0.463	

Tablo 1 incelendiğinde beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum değişkeninde skewness ve kurtosisi değerlerinin +1,5 ile -1,5 arasında yer aldığı bu nedenle verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir.

BULGULAR

Tablo 2. Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin kişisel bilgilerinin dağılımı

Değişkenler	f	%
Cinsiyet		
Erkek	321	70.7
Kadın	133	29.3
Toplam	454	100
Yaş		
16 yaş ve altı	260	57.3
17 yaş ve üstü	194	42.7
Toplam	454	100
Sınıf		
9. sınıf	132	29.1
10. sınıf	90	19.8
11. sınıf	119	26.2
12. sınıf	113	24.9
Toplam	454	100
Okul türü		
Spor Lisesi	166	36.7
Diğerleri	287	63.3
Toplam	454	100

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan lise öğrencilerinin çoğunluğunun erkek (%70,7, n=321), 16 yaş ve altı (%57,3, n=260), 9. Sınıf (%29,1, n=132) ve diğer lise grubunda (%63,3, n=287) olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3. Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin BESD' ne ilişkin tutumlarının tanımlayıcı istatistikleri

	n	Min	Max	$\bar{x}$	ss
Beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum	454	1.17	5	3.63	0.79

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılım gösteren lise öğrencilerinin BESD' ne ilişkin tutumlarının iyi düzeyde olduğu ($\bar{x}=3,63 \pm 0,79$) tespit edilmiştir.

Tablo 4. Lise öğrencilerinin BESD' ne ilişkin tutumlarının sporla ilişki değişkenlere göre karşılaştırılması (Independent Sample T Testi)

Değişkenler	n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
Lisanslı sporcu olma durumu						
Lisanslı	200	3.72	0.80	2.15		0.03*
Lisanslı değil	254	3.56	0.78			
Okulun kapalı spor salonu olma durumu						
Var	219	3.66	0.80	0.72		0.47
Yok	235	3.60	0.79			
Okulun halı saha olma durumu						
Var	181	3.73	0.77	2.15		0.03*
Yok	273	3.57	0.80			

Beden eğitimi dersi malzeme yeterliliği	Yeterli	215	3.74	0.81	2.80	0.00*
	Yetersiz	239	3.53	0.77		
Spor Turnuvaları ve oyunlarının düzenlenme durumu	Düzenleniyor	350	3.68	0.77	2.18	0.03*
	Düzenlenmiyor	104	3.47	0.84		

Tablo 4 incelendiğinde, lise öğrencilerinin lisanslı sporcu olup olmamalarına göre BESD' ne yönelik tutumlarında, lisanslı sporcuların lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğu görülmektedir ($p<0,05$). Öğrencilerin öğrenim gördükleri okullarda kapalı spor salonunun bulunup bulunmamasının ise derse karşı tutumları üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Öte yandan, okulda halı sahanın bulunması durumunda, öğrencilerin derse yönelik tutumlarında halı sahaya sahip okullarda öğrenim görenler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Ayrıca, BESD' ne kullanılan malzemelerin yeterliliğine göre yapılan değerlendirmede, malzeme yönünden yeterli olan okullarda okuyan öğrencilerin daha olumlu tutum sergilediği saptanmıştır ($p<0,05$). Son olarak, spor turnuvaları ve oyun etkinliklerinin düzenlenip düzenlenmemesi açısından da düzenlenen okullarda öğrencilerin derse karşı daha olumlu bir tutum geliştirdikleri belirlenmiştir ($p<0,05$). Bu bulgular doğrultusunda H_1 , H_3 , H_4 ve H_5 hipotezleri desteklenirken, H_2 hipotezi reddedilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Tanımlayıcı istatistikler doğrultusunda elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan ortaöğretim öğrencilerinin BESD' ne yönelik tutumlarının genel anlamda yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. Bu sonuç, Göksel ve Caz'ın (2016) Anadolu Lisesi öğrencileriyle gerçekleştirdikleri çalışmada ortaya koydukları olumlu tutum düzeyleriyle benzerlik göstermektedir. Benzer şekilde, Baş (2024) tarafından yapılan bir tez çalışmasında da ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı olumlu tutum sergilediği belirtilmiştir. Chen vd., (2007) ise, ortaokul ve lise öğrencilerinin bu derse yönelik tutumlarının genellikle pozitif olduğunu ve bu durumun; öğretim tekniklerinin çeşitliliği, öğretmen davranışları ve dersin eğlenceli yapısından kaynaklandığını ifade etmiştir. Bu bulgular, mevcut çalışmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Karşılaştırmalı analizler neticesinde, lisanslı sporcu olan lise öğrencilerinin BESD' ne ilişkin tutumlarının, lisansı olmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Cengiz vd., (2018), ortaokul öğrencileri arasında yaptıkları çalışmada benzer bir sonuca ulaşarak, lisanslı öğrencilerin derse yönelik tutumlarının daha olumlu olduğunu tespit etmişlerdir. Alparslan (2008) tarafından yürütülen çalışmada da lisanslı sporculuk durumu dikkate alındığında, tutumlarda anlamlı farkların olduğu ve lisanslı öğrencilerin daha olumlu yaklaştığı görülmüştür. Ayrıca, Kangangil vd., (2006) tarafından ilköğretim, lise ve üniversite öğrencileriyle yapılan çalışmada da benzer şekilde, lisansı olan bireylerin beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının daha yüksek olduğu ortaya konmuştur. Tüm bu bulgular, mevcut araştırmanın sonuçlarını desteklemektedir.

Bununla birlikte, öğrencilerin eğitim aldıkları okullarda kapalı spor salonu bulunup bulunmamasına göre BESD' ne karşı tutumlarında anlamlı bir fark gözlenmemiştir. Pehlivan (1993), okullardaki spor faaliyetlerini kısıtlayan en büyük etkenin %66 oranla salon, saha ve malzeme eksikliği olduğunu belirtmiştir. Ancak Aras ve Asma (2020), spor salonu olan okullardaki öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının anlamlı düzeyde

daha yüksek olduğunu ifade etmiştir. Benzer şekilde, Erarslan ve Hacıcaferoğlu (2015), ders materyali ve tesis eksikliğinin öğretmenlerin öğretim yöntemlerini etkili şekilde uygulamasını engellediğini ve bunun da ders verimliliğini düşürdüğünü belirtmişlerdir. Söz konusu sonuçlar, mevcut araştırma bulgularıyla çelişmektedir; bu farklılığın, örneklem grubu özelliklerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırmada ayrıca, halı sahası bulunan okullarda öğrenim gören öğrencilerin, bu imkâna sahip olmayanlara göre BESD' ne daha olumlu yaklaşımları görülmüştür. Stratton ve Mullan (2005), yeterli spor tesislerinin öğrencilerin fiziksel aktivitelere katılımını artırdığını ve bu durumun derse karşı olumlu tutum geliştirmelerine katkı sağladığını ifade etmiştir. Benzer şekilde, Sallis vd., (2003), okulun fiziksel altyapısının beden eğitimi dersine katılımı ve derse yönelik tutumları olumlu yönde etkilediğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, mevcut araştırmanın sonuçlarını desteklemektedir.

Ayrıca, yeterli spor malzemesine sahip okullarda öğrenim gören öğrencilerin BESD' ne yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu da tespit edilmiştir. Erarslan ve Hacıcaferoğlu (2015), spor dersi kapsamında malzeme ve tesis eksikliğinin öğretim sürecini sekteye uğrattığını ve öğretmenlerin ders yöntemlerini tam olarak uygulamasını engellediğini vurgulamışlardır. Pehlivan (1993) da benzer şekilde, spor faaliyetlerini engelleyen temel nedenin salon ve malzeme eksikliği olduğunu belirtmiştir. Bu çalışmalar, mevcut araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir.

Son olarak, araştırmaya katılan ve öğrenim gördükleri liselerde spor oyunları veya turnuvalar düzenlenen öğrencilerin, bu etkinliklerin yapılmadığı okullarda eğitim alan öğrencilere kıyasla BESD' ne daha olumlu tutum geliştirdikleri saptanmıştır. Aybek (2007) de, beden eğitimi öğretmenlerinin ders dışında düzenledikleri sportif etkinliklerin öğrencilerin derse yönelik tutumlarını pozitif yönde etkilediğini belirtmiştir. Bu bulgu, çalışmamızın sonuçlarını desteklemektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, lise öğrencilerinin BESD' ne karşı olumlu tutum geliştirmelerinde lisanslı sporculuk, halı saha gibi fiziksel imkânlar, yeterli ders malzemesi ve sportif etkinliklerin düzenlenmesi belirleyici faktörler olarak öne çıkmaktadır.

Bu nedenle, öğrencilerin olumlu tutum kazanmaları için lisanslı spor faaliyetlerine yönlendirilmeleri; okullarda halı saha gibi tesislerin oluşturulması, ders malzemesi yeterliliğinin sağlanması ve sportif turnuvaların düzenli olarak gerçekleştirilmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Alparslan, S. (2008). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sergilediği Öğretim Davranışlarına İlişkin Algıları ve Öğrencilerin Bu Derse Karşı Geliştirdikleri Tutumları* (Yüksek lisans tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Aras, L., & Asma, M. B. (2020). Farklı türdeki ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 27-39. <https://doi.org/10.31680/gaunjss.685547>
- Aybek, A. (2007). *Öğrencilerin beden eğitimi dersine ve ders dışı etkinliklere ilişkin tutumlarında beden eğitimi öğretmenlerinin rolü* (Yüksek Lisans Tezi). Ondokuzmayıs Üniversitesi.

- Bailey, R. (2006). Physical education and sport in schools: A review of benefits and outcomes. *Journal of School Health*, 76(8), 397–401. <https://doi.org/10.1111/j.1746-1561.2006.00132.x>
- Bailey, R., Armour, K., Kirk, D., Jess, M., Pickup, I., Sandford, R., & the BERA Physical Education and Sport Pedagogy Special Interest Group. (2009). The educational benefits claimed for physical education and school sport: An academic review. *Research Papers in Education*, 24(1), 1–27. <https://doi.org/10.1080/02671520701809817>
- Baş, O. (2024). *Toki Celalettin Ökten Kız Anadolu İmam Hatip Ortaöğretim lisesi'nde okuyan yabancı öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi (Başakşehir Örneği - İstanbul)* (Yüksek lisans tezi), İstanbul Topkapı Üniversitesi.
- Baumgatner TA, & Jackson AS, (1987). *Measurement for evaluation in physical education and exercise science*. Dubuque, İwm.C.Brown.
- Biddle, S. J. H., & Asare, M. (2011). Physical activity and mental health in children and adolescents: A review of reviews. *British Journal of Sports Medicine*, 45(11), 886–895. <https://doi.org/10.1136/bjsports-2011-090185>
- Cengiz, Ö, Ali Kılıç, M. & Soylu, Y. (2018). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Sosyal Bilimler Akademisi Dergisi*, 1(2), 143-149.
- Chen, W., Chen, A., & Zhu, X. (2020). Are K-12 students motivated in physical education? A meta-analysis. *Journal of Teaching in Physical Education*, 39(3), 440–452. <https://doi.org/10.1123/jtpe.2018-0322>
- Eime, R. M., Young, J. A., Harvey, J. T., Charity, M. J., & Payne, W. R. (2013). A systematic review of the psychological and social benefits of participation in sport for children and adolescents: Informing development of a conceptual model of health through sport. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 10(1), 98. <https://doi.org/10.1186/1479-5868-10-98>
- Eraslan, M. & Hacıcaferoğlu, B. (2015). Türkiye’de beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi derslerinde ve meslek yaşamlarında karşılaştıkları sorunlar. *Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 1-11.
- Göksel, A. G. & Caz, Ç. (2016). *Anadolu lisesi öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi*. Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 1(1), 1-9.
- Güllü, M. (2007). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının araştırılması* (Doktora tezi). Gazi Üniversitesi.
- Güllü, M. & Güçlü, Ö. (2009). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile spor yapma durumları arasındaki ilişki. *Spor Bilimleri Dergisi*, 20(1), 25-34.
- Hagger, M. S. & Chatzisarantis, N. L. D. (2007). *Intrinsic motivation and self-determination in exercise and sport*. Human Kinetics.
- Hogg, M. A. & Vaughan, G. M. (2010). *Essentials of social psychology*. Pearson Education Limited.
- Howley, E. T., & Franks, B. D. (2007). *Health fitness instructor's handbook* (5th ed.). Human Kinetics.
- İnceoğlu, M. (2011). *Tutumlar: Kuram ve uygulama*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2010). *Benlik, aile ve insan gelişimi: Kültürel psikolojiye giriş* (2. baskı). Koç Üniversitesi Yayınları.
- Kangalgıl, M., Hünük, D., & Demirhan, G. (2006). İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 48-57.
- Kuru, E. (2000). *Beden eğitimi ve sporda program geliştirme*. 1. Akşam Sanat Okulu Matbaası.
- Özdemir, S. (2019). Öğrenci tutumlarının öğrenme sürecine etkisi. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(2), 45-60.
- Pehlivan, Z. (1993). Ders dışı okul spor etkinliklerinin eğitim programları açısından araştırılması. *Beden Eğitimi ve Spor 11 Ulusal Sempozyumu, MEB Yayınevi*, 259-268.

- Roasoft. (2025). Örneklem boyutu hesaplayıcı. <http://www.raosoft.com/samplesize.html>.
- Sallis, J. F., McKenzie, T. L., Conway, T. L., Elder, J. P., Prochaska, J. J., Brown, M., & Alcaraz, J. E. (2003). Environmental interventions for eating and physical activity: A randomized controlled trial in middle schools. *American Journal of Preventive Medicine*, 24(3), 209-217. [https://doi.org/10.1016/S0749-3797\(02\)00646-0](https://doi.org/10.1016/S0749-3797(02)00646-0)
- Smith, M. B. (1968). *Attitude change.international encyclopedia of the social sciences*. Crowell Collier and Mac Millan.
- Stratton, G., & Mullan, E. (2005). The effect of sport and physical activity on young people's attitude towards school. *European Physical Education Review*, 11(3), 245-262. <https://doi.org/10.1177/1356336X05056634>
- Subramaniam, P. R., & Silverman, S. (2007). Middle school students' attitudes toward physical education. *Teaching and Teacher Education*, 23(5), 602–611. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2007.02.003>
- Taşdemir, M. (2000). *Eğitimde planlama ve değerlendirme*. Ankara: Ocak Yayınları.
- Tezcan, M. (1994). Ülkemizde göç ve eğitim sorunları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 27(1), 62-191.
- Yavaş, M. & İlhan, A. (1996). *Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*. Bursa: Melisa Yayıncılık.